

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVUPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos potté
soronként 5 kr-ával
számítatnak.

Junktim.

Budapest, július 31.

A hivatottak és hivatlanok egész légiója egy új jelszóval dobálódzik, melyet csak kevesen értenek, ritkán indokolnak és mégis sokan hangoztatnak. Ehhez hasonló Szilveszter-éjjel Németország éjszakai vidékein történik, mikor farsangi tréfás mondásokkal s érthetetlen idegen szavakkal üdvözlik egymást az emberek. Nálunk sem új esztendő napját, sem hushagyó keddet nem várják be, hanem kánikula közepén bohóczruhába öltöznek és „junktim” szóval köszöntik egymást.

Gróf Badeni osztrák miniszterelnök hozta forgalomba a junktimot, mert az állítólagos engedelmények fejében, melyeket a kereskedelmi szerződés megújításánál Magyarországnak kényszerből tennie kellett, a kvótát kívánja felemelni, melynek segítségével reményli a kiegyezési törvényeket az osztrák reichsrathban keresztülvinni. Ezzel szemben báró Bánffy az az álláspontja, hogy a vám- és kereskedelmi szövetséget és az annak keretében Magyarország részéről elért előnyöket nem lehet rekompenzáció tárgyává tenni. Az egyik szerződés előnyeit nem lehet s nem szabad a másik részen való hát-

rányok által kiegyenlíteni. Amit Magyarország a tárgyalások alatt követelt és elért, azt az eddigi visszasságok alapján követelnie és kivívnia kellett, ha a szerződéses viszonyt egyáltalán fenn akarják tartani. Báró Bánffy a kérdések összeolvasztásába nem egyezhetett bele és igaza volt. Az új vám- és kereskedelmi szerződés előnyeit Magyarország részére minden körülmények közt és a kvóta esetleges felemelésére való tekintet nélkül meg kellett adni. Ennek az ára a szerződéses viszony megújítása volt. Még egy árt nem akar báró Bánffy fizetni.

Most azonban a magyar ellenellenzék bölesei lépnek sorompóba gróf Badeni mellett. Az egyik követeli a junktimot, mert állítólag így rendelik az 1867. törvények; a másik meg követeli, daczára annak, hogy a 67-es törvényekben nincs szó róla. Mig Badeni a kiegyezési törvényeket a kvótától akarja függővé tenni, a magyar ellenzék a kvótát teszi függővé a kiegyezési törvényektől és hozzájárul egy oly kérdésnek az elvadásához, melyet a szerződő felek legjobb egyetértésével kellene megoldani. Minden józan ember megértheti, hogy e két kérdést külön kell tárgyalni és hogy báró Bánffy álláspontja az egyedüli helyes. Mert a kereske-

delmi szerződést meg is lehet újítani, nem is, de a kvótát okvetlen meg kell állapítani. A külön vámterület sem teszi feleslegessé a kvóta megállapítását és azt a helyzetet, melybe a magyar ellenzék jutott, a tényállás tüzetes vizsgálata után hazafiatlannak, a hazára vészesnek kell megjelölnünk. A helyzet ugyanis ez:

A király kívánja a vám- és kereskedelmi szerződés megújítását a dualizmus és az általa kormányozott államok politikai egysége és ereje érdekében. Ez irányban báró Bánffy kötelezettségeket vállalt, melyek ahhoz a feltételhez voltak kötve, hogy Magyarország megkapja az eddig kivívott kereskedelmi politikai előnyöket. Hasonló nyilatkozatot tett báró Bánffy és Lukács pénzügyminiszter is a képviselőházban.

És ime gróf Badeni a magyar kvóta felemelését követeli és junktimot az eddig elkülönített két kérdés között. Gróf Badeni azt akarja, hogy Magyarország emelje fel a kvótát, mert az ultima ratio, a király döntőszava, okvetlen a status quo ideiglenes fenntartását jelentené. Báró Bánffy a kvóta felemelésébe nem egyezhetik és a király döntésére bizza az ügyet, ha a parlamentek nem tudnának megegyezni. De a vám- és kereskedelmi szerződés meg-

T Á R C Z A.

A vámosiak bárója.

Irta: Vértessy Arnold.

Kis középső emberke volt ócska, régóta divatból kiment szabású fekete kabátban s olyan kalappal, a melyet talán huszonöt évvel ezelőtt hordtak, vagy talán soha sem hordtak. Inkább látszott valami vén csizmadiának, mint magyar mágnásnak. De a vámosiak büszkéek voltak rá s ha végiment az utczán, összedugták a fejüket s fontoskodva mondták egymásnak:

— A báró!

Mintha nem ismerte volna apraja, nagyja, az egész Vámos. De azért valahányszor meglátták az utczán, mindig így szóltak maguk közt:

— Ugyan hová megy a báró?

Pedig azt is tudták, hogy hová megy. Évek óta tudták már, pontosan szabályosan.

Reggel kilencz órától tizig a piacon sétál s nézegeti a kövér libákat, kappanokat, csirkéket, a gyümölcsös kosarakat, melyekből oly esábitóan kandikál a piros cseresnye, az aranyszínű kajszin baraczk, a körte, az alma, aztán nagy halmokban a zöldség, kerek, kemény, ropogós ká-

posztafejek, hatalmas kalarábék, zöldbab, mely oly puhának látszott, mint a vaj.

A báró sovár pillantásokkal nézegetett végig mindent, szóba állt a kofákkal és a falusi asszonyokkal, megkérdezte, hogy adják a libát, a csirkét, a baraczkot, a vaját; de már tudták, hogy semmit sem vásárol, legfeljebb egy csomócska hónapos retket, a mit betakarogat a zsebkendőjébe, ugy teszi a kabátja hátulsó zsebébe.

Tizenegy óra felé bemegy a cukrászhoz:

— No hogy van Rapesák? Bejöttem magához egy kicsit.

Minden nap így megy ez s minden nap ugyanazt feleli Rapesák cukrász. Köszöni alásan, csak megvan valahogy, ám-bár az idő mulik, az ember öregszik. Hát a méltóságos ur?

— No, no, én is csak megvolnék, — felel a méltóságos ur.

Ő méltósága kérdezősködik a teinasszonykáról s arra bejön a boltba a teinasszonyka, kövér, már cseppet sem fiatal matrona. Legelső dolga, hogy az urát pirongatja:

— Ejnye meg sem kínálsz a méltóságos báró urat?

A cukrász ugyan már kínálta, de a méltóságos báró ur semmit sem fogadott el s a teinasszonyka is hiába kínálja. Nagy az erőltetése, hogy „legalább az én

kedvemért” ezt az egyet, egy darabka almás lepényt.

Nagyszerű, — dicséri az asszonyt, a ki az almás lepényeket maga készíti; — felséges, meg kellene érte aranyozni a kezét.

De hiába kínálják, hogy hát tessék még egyet, no legalább még egyet; nagyon ritkán sikerül megetetni vele még egy másodikat.

Félórai beszélgetés után menni készül s kotorász a zsebében. Fizetni akar.

— No az volna szép, — támadnak rá a cukrász is meg a cukrászné is.

És erőnek erejével vissza kell dugnia zsebében a pénzt.

— De akkor nem jövök többé magukhoz, — zsémbel a báró.

Másnap azonban mégis csak eljön. Harmincz év óta jár már oda Oda járt mikor még a Rapesák apósáé volt a bolt s oda fog járni, ha még él, mikor majd a Rapesák fia veszi át az üzletet.

Fél tizenkettőkor a plébániára ballag, a hol rendszeren ott marasztalják ebédre, hiába tiltakozik, hogy nem maradhat, igazán nem maradhat. Néha próbál elszökni, de megesisipik s a plébános, a ki jókedvű, vendégeskedni szerető házigazda, kitalálta a módját, hogy kell a méltóságos bárót ott tartani. Eldugják a kalapját.

Az erőszaknak végre kénytelen

ujtására vonatkozó ígérteit módjában van betartani és így a junktimra vonatkozó osztrák követelésnek már ezért sem engedhet mert az idő rövidsége miatt is el kell különíteni a két kérdést, hogy vámszövetség a felmondását lehessen kerülni.

Amde jó a magyar ellenzék és ránk gyújtja a saját házunkat, melyet eddig az ellenségük nem tudott felgyújtani. Saját sorainkban verbuválja az osztrák miniszterelnök a magyar ügy árulóit és az ő álláspontjának védelmezőit. Junktim! kiáltja gróf Bádeni báró Bánffy, és ez körülszánzolja magát a joggal és a törvénnyel. De „Junktim!” hangzik a tulajdon sorainkban is, melyek pedig hivatalosan lennének ama sánczok védelmére, nem pedig arra, hogy átpártolók legyenek, akik elárulják a saját hazájuk ügyét csak azért, hogy a kormánynak kellemtelenedjenek. Igazán szomorú farsangi tréfa!

— Belföldi hírek. (Püspöki tanácskozást) fog egybehívni a hercegprimás a jövő hó közepére, amikor a Szent Istvánnap minél nagyobb fényvel való megünnepelésére a püspöki kar összes tagjait felkérte a megjelenésre. A tanácskozás napja még nincs meghatározva, valószínű azonban, hogy augusztus 18-án vagy 19-én fog a konferencia egybeülni. Az esetben a püspöki kar testületileg venne részt a király születése napján tartandó istentiszteleten is. A tanácskozás tárgyát a M. Állam szerint a kongrua-rendezés és a kath. autonómia fogja képezni. — *(Beszámoló Böszörményben.)* Szinay Gyula, a h.-böszörményi kerület képviselője, e hó 9-én tartja meg beszámoló beszédét.

A pécsi katasztrófa.

A szerencsétlenségek krónikájában páratlanul álló pécsi eset az egész ország részvétét felkeltette és a pécsi hatóság-nál mindenfelől táviratilag kérdezősködnek a robbanás felől. A rögtönösen megindított segélyakció pedig máris szép eredményeket mutat fel, mert a könyörületes emberbarátok nagy összeget raktak össze, hogy az életnek megmentett nyomorékok kezében a mankó ne legyen egyuttal koldusbot is.

A katasztrófáról a következő újabb adatokat közölhetjük:

Köszl János üzletében csak ritkán szokott olyan nagy mennyiségű lőpor és rakéta lenni, mint a katasztrófa idejében. Most is csak azért volt annyi főlhalmozva mert vasárnap a Pécsközelében fekvő Tetyén népnappal lett volna, amelynek folyamán nagyszabású tűzijáték is tervbe volt véve.

A szerencsétlenül járt Köszl János, a ki ha fölépül is nyomorék lesz és koldusszegény marag, Verseeről jött mintegy tizenöt év előtt Pécsre. Háromszor nősült. Mostani feleségét, aki Szilácson fürdőzik, táviratilag értesítették a katasztrófáról és most utban van, hogy haldokló urát még életben láthassa.

Érdekes, hogy Köszlnek már e hónap elsején el kellett volna költözni a városházában levő helyiségéből, mert Krausz bankár kistájerolta. Így is lett volna, ha Krauszt hat héttel ezelőtt szélütés nem éri, amely megölte.

A nagy saroküzletnek részint a Széchenyi-térre, részint a Király-utczára hat kirakata nyílik, amelyek a katasztrófa pillanatában mint lőrészek szolgáltak. A kettős üvegfalak ezer szilánkokra szakadva röpültek szét a puskagolyó sebességével. Erről a sebességről fogalmat ad az, hogy az üzlet előtt álló akáczfát egy kis üvegdarab, akáresak borotva lett volna, kettészelte.

A három kirakatban elhelyezett rakéták az utca felé sütek ki és így történhetett, hogy az emberek legtöbbször égési

sebeket is szenvedett, még az is, a ki tíz ólynyire volt a robbanás színe-lyétől.

Az irtózatos légnyomás mindenkit leverte a lábáról. A Széchenyi-tér legtávolabbi részén álló plébánia templomban épen mise volt. A rázkódás következtében a minisztráló egyházi a földre bukott és könnyebb sérülést szenvedett. A templom oszlopcsarnokához támaszkodó Opris postaigazgató pedig úgy a falhoz vágódott, hogy teste tele lett zuzódásokkal.

A katasztrófa még nagyobb mérvet öltött volna, ha egy véletlen körülmény közre nem játszik. Dr. Ludvig Ferenc rendőrorvos az explózió pillanatában épen Köszl boltja előtt hajtatott el fogatával. Az üzletből kilövelt szilánkok nagy részét az ő kocsija fogta fel, miáltal a mögötte állók százai sértetlenek maradtak. Maga az orvos azonban súlyosan megsérült, kocsisa pedig halálán van. A két ló még ott a helyszínén kiadta párját.

Aidinger János királyi tanácsos polgármester, aki a katasztrófa egyik legaggasztóbb sebesültje, az nap reggel 8 órakor kocsin jött kis-kozári pusztájáról, ahol családjával együtt nyaral. Más napokon csak kilenc óra után szokott a városba jönni, de most szerencsétlenségére már egy órával előbb behajtatott Pécsre. Az orvosok biznak az életbenmaradásában, habár csak a fején harmincz vágott és égési sebe van. — Ha azonban agyrázkódással nem komplikálódik az eset akkor valószínű, hogy a derék polgármestert megmentik az életnek. Az egész városban általános részvét nyilvánul iránta.

Pécsen most másról sem beszélnek, mint a robbanás okáról. Mindenki a rendőrfőkapitányt okolja a katasztrófaért, mert meg kellett volna tiltania, hogy Köszl a törvényben megengedett lőpor-mennyiségnél jóval többet tartson rak-táron.

Az irtózatos katasztrófaért másodsorban a szerencsétlen üzlettulajdonosra száll a felelősség, de ő keservesen meg is laktolt vétkes könnyelműségéért: vele az emberi igazságszolgáltatásnak aligha lesz már dolga.

engedni ő méltósága s duzzogva leül az ebédhez. De olyan szíves házigazdára nem lehet sokáig haragudni s ő méltósága is kiengesztelődik.

A plébánosnak finom borai vannak s szeret koczintgatni.

— No méltóságos uram, még ebből a visontaiból. Ebből a neszmélyiből.

Ő méltósága azonba elhárítja:

— Nem, édes papom, köszönöm, már nem.

Nagyon mértékletes ember, keveset iszik, keveset eszik, ámbár torkig lehetne ennie, innia, mert Vámoson mindenfelé hívogatják ebédre, vacsorára, főképp ha vendég van valamelyik háznál, a mikor nagy dícsőségére szolgál az a háziurnak meg a háziasszonynak, hogy báró is ül az asztalnál.

Néha a háziasszony erővel bedug a zsebébe egy esomó szalonnazukorkát, vagy egy szép narancsot. Azt haza viszi a könyvkötő gyermekeinek, akinek házában lakik. Ha a plébános, vagy Borberekék egy pár palacz finom visontait, vagy neszmélyi aszút küldenek, avval mindig a könyvkötőnek kedveskedik. Az asszonynak virágot is hoz a Borberekék kertjéből, a legnagyobbik fiúnak pedig olvasni könyveket a kaszinóból.

Az egész háznép szereti s ki nem eresztene onnan a világot sem, ámbár minden esztendőben el akar költözködni.

— Azt a csufot már csak nem ese-

lekszi rajtunk a méltóságos báró? — tiltakozik a könyvkötő.

Aztán a felesége kezdi rá:

— Hát itt hagyná a méltóságos ur ezeket a szegény gyerekeket, a kik úgy szeretik?

A nagy kérésre a báró aztán megmarad, csak az az aggodalma, hogy nagyon fölszaporodik a házbér.

— Hát hadd szaporodjék, annál jobb, — felelt a könyvkötő, a ki jómódu ember s nem szorult rá, hogy azért a két szobácskát ott hátul az udvarban pontosan megkapja a házbért.

Ugy sem venné azt ki más. Vagy ha kivenné, kitudja miféle rongyos szemét nép. Míg így az egész város tudta, hogy nála lakik a báró s becsülete van az egész városban.

Délután 5 óra felé a báró a kaszinóba megy. Akármilyen az idő, zuzmarás hideg vagy égető meleg, zivataros, szeles, esős, olyankor mindig láthatják a vámosiak, hogy igyekeznek a kaszinó felé.

Ott várja egy kis társaság, a legelőkelőbbek: az alispán, a polgármester, a törvényszéki elnök. Négyesbe leülnek tarokkozni s mindig az a vége, hogy a báró nyer egy pár hatost, néha egy forintot, kettőt is.

— Bámulatos szerencséje van a méltóságos báró urnak, — fejezi ki nézetét a polgármester.

A törvényszéki elnök, a ki finom ga-

vallér, ugyanazon nézetben van. Csak az alispán bakafántoskodik. Neki az a nézete, hogy szörnyű butául játszik, de polgármester is, meg a törvényszéki elnök is. Hiszen ilyen játék mellett el kell vesztetni az embernek, ha a legjobb kártyát kapja is a kezébe. Az ilyen partnerek nem érdemelnének egyebet mint azt, hogy ágyuba töltsék őket és kilőjjék. Egyébre nem valók.

— A ki még a huszonegyeset is oly könnyen elhagyja fogni, az menjen a pokolba.

De a törvényszéki elnök s a polgármester tovább is csak úgy játszanak, azzal a gyöngéd diskret kimélettel s hagyják nyerni ő méltóságát.

Abból a néhány hatosból olykor-olykor elkölt ugyan ő méltósága kettőt, háromot, ha nincs meghíva sehová vacsorára, a mi ritkaság. Többet azonban nem költ; egy kis pörkölt vagy egy pár tormás virsli és egy pohár sör teljesen elég.

Kínálgatják ugyan Bárdosy, Kékedy, Grósz, a szájas ügyvédek, a kik ott vacsorálnak a sörcsarnokban:

— Ide tessék telepedni közénk.

S hozatnának neki vacsorát, bort, fizetni akarnának érte; de a báró következetesen visszautasít minden afféle bizalmaskodást.

Otthon berakja a pénzt egy skatulyába, melyben hajdan, valamikor hu-

pélyek csarnokában. A kongresszus végrehajtó bizottsága átiratilag megkereste a debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületét a részvételre s az egyesület elnöksége ezuttal felhívja az érdeklődőket, kik a kongresszusnak tagjai lenni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat az aláírási iverket és pedig Bárdos Géza urnál (közgazdasági bank), továbbá Várady István vaskereskedő urnál és Váray József (Csanak czég) minél előbb jelentsék be, a hol is 1 frt tagsági díjat befizetnek s ezzel szemben a kongresszus megtartása előtt a magy. kir. államvasutak engedelmére egy, esetleg aláíró nevének is Budapestre 14 napi érvényvel bíró menettérti jegy megváltására jogosíttatnak és pedig I. osztályon II. osztályu jeggyel, II. osztályon III. osztályu jeggyel utazhatnak. A kongresszus minden tagjának a rendező bizottság révén rendelkezésére bocsát 5 kiállítási belépő jegyet 2 frt 50 kr. helyett 1 frtért. Intézkedés tétellett arra nézve is, hogy a kongresszus tagjai a főváros színházaiban és mulató helyein messze menő kedvezményt élvezzenek és olcsó elszállásolásban részesüljenek.

Közigazgatási bizottsági ülés a megyénél. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága augusztus havi rendes ülését f. hó 10-én, hétfőhöz egy hétre tartja meg gróf Dégenfeld József főispán elnökle alatt. A bizottság ez ülésén a szakjelentéseken kívül még néhány kisebb fontosságú ügy is kerül elintézés alá.

Helyreigazítás. Szedésnél elkövetett kihagyások miatt, melyeket korrektozunk is elnézett, értelemzavaró sajtóhibával jelent meg „A Debreczen következőssége” című újdonságunk, amelynek első sorában „Lapunk” helyett *laptársunk* olvasandó. A kis közlemény második része pedig teljes szövegében így hangzik: „Nem tudjuk, honnan vette a Debreczen a városi közgyűlésről írott tudósításába azt, hogy Márk Endre 21 tagu bizottság kiküldését javasolta, hogy ezt az elnöklő főispán is helyeselle és hogy Simonffy Imre polgármester vagy a tanácsnak bármelyik tagja a megkötött szerződés felbontását tanácsolta volna.”

Hivatalos eskütétel. Mint annak idején megirtuk, a belügyminiszter Hajdúnánás város anyakönyvvezető helyettesévé Fodor Gábor volt alkapitányt nevezte ki. Az új anyakönyvvezető helyettes ma reggel tette le gróf Dégenfeld József főispán kezeihez a hivatalos esküt.

Meghívás. A helybeli nyomdászok dal- és zenekörének tagjai tisztelettel meghívattak, az e hó 3-án, este 1/2 8 órakor az egylethelyiségében Kossuth-utca (Szombathy-ház) tartandó közgyűlésre. Tárty: Alapszabálytervezet jóváhagyása. Az elnökség.

A Röntgen-sugarak hatása. Ujabban rendkívül érdekes eredményt értek el Berlinben a Röntgen-sugarakkal való fényképezés segítségével. Egy hamburgi cukrászsegéd, aki öngyilkosságot kísérelt meg, felgyógyulása után is egyre azt állította, hogy a golyó még fejében van. A szerencsétlent erre őrülnék nyilvánították és négy évig tartották a tébolydában, míg végre nagy rábeszélésre ő maga írásban ismertte be, hogy téved és erre elbocsátották. Az egykori öngyilkosjelölt nemrégiben Röntgen-sugarakkal lefényképeztette magát és az így nyert fényképen egész tisztán meglátszott, hogy az a golyó, amely miatt őrülnék nyilvánították, csakugyan benne van a fejében a jobb szem alatt. — Az eset orvosi és tudományos körökben óriási feltűnést kelt.

Katonai felülvizsgálai. A helybeli katonai állandó vegyes felülvizsgáló bizottság augusztus havi rendes ülését 3-án, hétfőn reggel tartja meg a „Pavillon” lak-

tanyában, gróf Dégenfeld József főispán polgári és a katonai hatóságok képviselőinek közös elnökle alatt. A felülvizsgálatra bejelentés csak csekély számban történt.

Az uszodából. A „Margit”-fürdő telepe nyári uszodájában kristálytisza, hűs víz csalogatja hullámaiba a kánikula forróságától elernyed, eltikkadt emberiséget. Egy pár nap óta a téli uszodában lubiczoltak az uszoda rendes látogatói, mert a nyári uszoda ropant medenczéből teljesen leeresztették a vizet, az iszapoldást kisépérték, kimosták belőle s három nap, három éj alatt az összes szivattyuk igénybevételevel újra megtelítve áll. A kerek egy millió liter friss víz ott reng impozáns tömegében, kívánatos üdeségében. Ma nyílt meg a nyári uszoda ismét s aki pompás, egészséges élvezetet akar magának szerezni, siessen a hűs habokba. Az ügyes uszómester Végh Lajos folyton a közönség rendelkezésére áll s legjobb alkalmat nyújtja a kedvező meleg idővel együtt az uszás sportjára, amit az ő vezetése alatt pár óra alatt ellehet sajátítani. Ajánljuk közfigyelembe

Véres multság. Bódi Károly cigánymuzsikus ebben a kánikulai forróságban különös módját eszelte ki a szórakozásnak. A nyugoti soron Herz nevű szatócs boltja előtt ácsorogva, pipáját dobálta a földhöz, kíváncsian lesve: Mikor török el az agyagból gyurt hűsleges jószág. E várakozás teljes pillanatban jelen volt Prinz Sándor is, a Stauffele panorama üzletvezetője aki elkérte Bóditól a pipát, hogy majd eltöri hát ő. De Herz sem tudta eltalálni a szívós pipa achillesi sarkát. A pipa most is épen maradt. Bódit ez kihozta a sodrából s mérgeben egy ott álldogáló gyerekhez csapta. Prinz figyelmeztette a muzsikust, hogy ne bántsa a gyermeket. Mert hiszen a gyermekfeje még kevésbé teszi meg neki azt a szolgálatot, amit a kemény járdától várt — aminthogy a fiúcska koponyáján sem tört el a halálra szánt pipa. — Ebből szótvaltság támadt s Bódi Prinzel mellbe vágta, mire ez őt arcul ütötte. Bódi az arculütés után elfutott s pár perc múlva egy zsebkést tartva kezében Prinzelnek rohant s a kést *markolatig az oldalába dőfte*. A 10 cm. hosszú kés jobboldalába a 3 és 4-ik borda közé a tüdőig hatolt. Bódit, ki véres tett után megfutott, elfogták s a súlyosan sérült emberrel együtt a rendőrségre vitték. Prinz sebét dr. Kenézy Gyula bekötözte s a súlyosan sérültet lakására szállította. Prinz sebe gondos ápolást igényel, hogy életben maradjon.

A szórakozott miniszter. Egy brazíliai miniszterről van szó, — a ki már nincs is többé az élék között. Mint Rió de Janeiróból írják a brazíliai köztársaság megalapítója, majd minisztere dr. Benjamin Constant Botelki de Magelhaes, különösen életének utolsó éveiben nagymérvű szórakozottságban szenvedett. Constant Benjamin a matematika tanára volt a riói katonai iskolában. Miután őrnagy léte az előadásán uniformisban kellett megjelenie, rendszeren egy barátja lakásán váltott ruhát, a ki közel lakott az iskolához. És a ruhaváltoztatás nem mindenkor történt a legalaposabban. Gyakorta megesett, hogy a tanár ur katonai uniformisban — fején czilinderrel jelent meg az iskolában, más-kor ellenben a polgári öltözetet fejezte be nem épen harmonikusan egy — katonai sapka, a mi a lóvasuton, melyen a miniszter utazott, nem csekély feltűnést keltett. — Az se utolsó dolog volt, mikor Constant egyszerűen elfeledte — befejezni az előadást és órákig magyarázott éhes, de türelmes hallgatóinak, míg a többi növendékek már rég távoztak az iskolából. A legmulatságosabb eset azonban

a következő volt: Egy ismerőse esküvőhez tanunak hívta meg a tudóst. A szertartás a riói Gloria-templomban történt meg. Közben Constantot elfogta az szomjuságos gyötörte végtelenül. Nem bírta kiállani. Míg a szertartás folyt, besurrant a sekrestyébe, a hol szerencséjére egy kehely vizet talált. Letette a czilinderét, ivott — azután — a kalapjával szépen letakarta a kehelyt és a bádögfedővel kezében nyugodtan megelőgedve tért vissza a templomba a nászközönség elé, mely ugyancsak meglepődve bámulta, micsoda főveget szorongat kezében a miniszter.

A rendőrség közönye. Ilyen czímmel reflektál a D. R. U. a Tápai úgyből kifolyólag közölt híreinkre, és a hivatalos czáfolat után is fentartja állításait. No jó, abban teljesen igaza van, t. laptársunknak, hogy már hivatalnok, sőt egy rendőrbiztos is *gyógykezelte magát* a csodatoktornál, de hogy *most is gyógyítana*, az kizártnak látszik a rendőrség azon ismételt kijelentése után, hogy a csodadoktorral szemben állandóan a legszigorubb ellenőrzést gyakorolják. — A mi a gyógyszereket illeti, azokat a rendőrség mind lefoglalta, de azok között egyetleneg sinez olyan, a melynek kiadását bármelyik gyógyszerész is megtagadhatná. Közönséges házi gyógyszerek azok, a melyek minden gondos háznál megtalálhatók. Vadgesztenye, viasz, szegfűszeg, kánfor, kénvirág, kókkő; két üvegen folyadék is van, közönséges kén méz tej fülbaj ellen s valami ártatlan hashajtószer. — Az illetékes rendőr kapitányság arra kéri laptársunkat, hogy csak hagyja őt az ellenőrzés tekintetében magára. Nap-nap melletti figyelmeztetés nélkül is tudja, mi a kötelessége.

Nyelv és irodalmi tanfolyamok Debreczenben. Simli Mariska augusztus 1-től új aláírásokat nyit: Teleki-utcai lakásán (Gondy-ház)rendkívül gazdag tartalmu tanfolyamra, mely az összes keleti, klassikai és modern kultúrnyelveket felöleli s melynek részletes programja a következő: I. Héber-, syr-, chald-, vagy arabból a theologia, vagy philosophia hallgatóinak. II. Görög és latinból a gymnasium növendékeinek. III. Német-, angol-, francia, vagy olaszból a nagyközönségnek. Valamennyiből ugy a kezdők, mint a haladóknak. Különösen felhívja a szünidejét itt-hontöltő debreczeni kath. kisklerus tagjainak figyelmét: a keleti studiumokra s biztatólág kéri, tegyenek félre minden avashitú múlt századbeli elfoglaltságot és előítéletet, erkölcsi elv- és szellemi pályatársukkal szemben, kinek ügy morális, mint intellectualis és socialis egyénisége semmiképen sem fog *püspöki* kifogásokat támasztani, az általuk hallgatandó cursusok iránt! Négy havi tanfolyam, hetenkinti 6 közös órával, előre fizetve: 50 frt. Egy havi tanfolyam hetenkinti 6 közös órával, előre fizetve: 15 frt. Egy-egy magánóra, óránként fizetve: 1 frt.

Harmincezer ember halála. Arról az óriási árvizről, mely Japán egy részét június elején elöntötte, csak most érkeznek részletes tudósítások. A prefektura hivatalos jelentése szerint a három kerületben, melyet az árviz elöntött, harmincezer ember vesztette el életét. Az árvizet okozó óriási hullámverés a japáni part közelében keletkezhetett. Talán a tenger ágyának hirtelen emelkedése a Tuscarora mélyedés csucsánál volt oka a rettenetes vérszék, a mely 460 kilométernyi területet 80 láb magasságban öntött el. Kumashi városa, a mely 6000 lakost számlált, teljesen elpusztult. Alig egynehányan menekültek meg a lakosok közül. Iwate kerületben 25 ezer ember vesztette életét és 5030 házat mosott el a víz. Myagi kerületben 3103 halott irtak össze és 973 ház romba dült. Aomori kerületben 300 ember

halt meg és 555-en sebesültek meg. A katasztrófának azért esett annyi emberélet áldozatul, mert az árvíz éjjel tört be. A japánok nagyon korán térnek nyugalomra, és a midőn a tenger ágyából 8 órakor este kilépett, már a lakosságnak legnagyobb része aludt. Egyesek ugyan gyenge földrengést éreztek, de oly kevesen maradtak életben, hogy a szerencsétlenség lefolyásáról még bővebb részletek nem igen tudhatók meg.

— **Nyilvános kérelem** a m. t. órás és ékszerész üzletek tulajdonosaihoz. Azon tiszteletteljes bizodalommal és kérelemmel fordulok a m. t. órás és ékszerész urakhoz, szíveskedjenek azon esetben, ha netán önökhöz kicserélés, vagy eladás, vagy pedig javítás czéljából egy háromfedelű, E. J. monogrammal bíró, remontoir (féderes) női arany órát visznek, melynek füle hiányzik, — azt visszatartani és erről az I. kerületi r.-kapitányságot értesíteni. A kárvallott.

— **Idegenhangzású utónevek.** Sok baja van az anyakönyvvezetőknek, különösen nemzetiségek által lakott vidéken az idegen nevekkel, melyeknek magyarul bejegyzése tudvalevőleg el van rendelve. Hogy az anyakönyvvezetők az idegen utónevet tudják, a magyar tudományos akadémia kiküldött bizottsága által 1893-ban megállapított s az idegen nevek magyar fordítását tartalmazó jegyzékkel láttattak. Most aztán kitűnt, hogy vannak olyan utónevek is, melyekről a tudós akadémia nem tud. A belügyminiszter körrendeletileg hívja fel a törvényhatóságokat, hogy szerzett tapasztalataik alapján a területükön használatban levő azon idegen hangzású utóneveket, mikről a tudós akadémia nem tud, foglalják kimutatásba s hozzá ez év október 31-ik napjáig napjáig terjessze föl. A nagyváradi anyakönyvvezetőnk már jegyzékbe vette a Bille nevet, melyet tudvalevőleg egyik nagyváradi polgártárs követelt bevezetni az anyakönyvbe.

— **Elveszett.** Tegnap előtt este az „Arany-Bika“ kávéház helyiségéből elveszett egy két hónapos fakó mopszi kutya. A megtaláló 5 frt jutalomban részesül.

x **A Steiner Gyula** csödtömegében, vasárnap augusztus hó 2-án, női bluzok és gyermek ruhák kerülnek eladásra.

x **Az Acs-féle,** lapunkban is hirdetett szerrek nem titkolt összetételű gyógyszerkészítmények, hanem *orvosi szaklapokban is ösmertett,* tudományos alapon álló s a legnagyobb elismerésben részesült, okszerűen földolgozott gyógyszerek, melyekről nem csak a szenvedő emberiség százai, de a *jelesebb orvosi szaktekintélyek is* legkedvezőbben nyilatkoztak, úgy magán levelekben, mint a *szakirodalmi sajtóban.* Nem tudjuk, elég mélyen ajánlani e két kiváló honi gyártmányt t. olvasóink figyelmébe, melyek már is nagymérvben kiszorítani látszanak a sokkal kevesebb értékű, mégis jóval drágább külföldről importált készítményeket. II.

Tanügy.

Tájékoztató a ref. felsőbb leányiskoláról.

I. A beiratások

a) az elemi iskola négy osztályába augusztus hó 27, 28, 29.

b) a felsőbb leányiskolába augusztus hó 31, szeptember hó 1—1. napjain tartanak. A beiratások a tanintézet helyiségében az igazgatói irodában naponként d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig történnek az illető szülők, vagy megbízottaik jelenlétében. Beiratás alkalmával az előző évi iskolai bizonyítvány felmutatandó. Továbbá bizonyítvánnyal igazolandó az is, hogy a tíz éven alóli gyer-

mekek védhímlővel egyszer, az idő-ebbek kétszer sikeresen be vannak oltva. Az oly növendékek, kik most lépnek iskolába, vagy eddig más tanintézetben tanultak, a beiratás alkalmával keresztlevelet vagy születési bizonyítványt is kötelesek felmutatni.

A felsőbb leányiskola első osztályába nyilvános jelleggel bíró elemi iskolai negyedik osztályból hozott bizonyítványra vétetnek fel a növendékek. Magasabb osztályokban csak nyilvános jellegű felsőbb leányiskolából hozott bizonyítvány mellett vehető fel a növendék: minden más iskolából jövő tanuló köteles felvételi vizsgálatot tenni.

Az oly növendék azonban, ki a polgári iskola négy osztályát jó sikerrel végezte, a francia nyelvet nem tanult a polgári iskolában, csak e nyelvből köteles felvételi vizsgálatot tenni. Sőt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1895. évi november hó 9-én 50,287 sz. a. kelt rendelete alapján ezen nyelv tanulása alól az iskola tanári széke által fel is menthető. Minden ily eset azonban indokolva, jóváhagyás végett a felsőbb egyházi hatóságnál, illetve a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternél bejelentendő. Az elemi iskola 2—3—4 osztályába is csak nyilvános jellegű iskolai bizonyítványt nem mutathatnak fel, felvételi vizsgára utasítatnak.

A felvételi vizsgálatért az elemi és felsőbb leányiskolában díj nem jár azon esetben, ha a felvételi vizsgálatra kötelezett növendék az ezen vizsgálatra az igazgató által kitűzött időben megjelenván, egy ugyanazon osztály valamennyi növendéke egy időben tesz felvételi vizsgálatot.

De ha a növendékek a felvételi vizsgálatra kitűzött időben nem jelent meg, a külön felvételi vizsgálatért 6 forintot köteles előre lefizetni.

A beiratási díj az elemi- és felsőbb leányiskolában 1 frt, a dologiakért járó díj: fűtés, tisztogatás, ivó vízzel ellátásért 2 frt, felszerelésért 2 frt. A tanítás díj az elemi iskolába 10, a felsőbb leányiskola négy alsó osztályban 20, az ötödik és hatodik osztályban 30 frt.

2. Felvételi vizsgálatok.

A felvételi vizsgálatok az elemi iskolában szeptember hó 5-dikén, a felsőbb leányiskolában szeptember hó 7. és 8-án tartanak.

3. Javító vizsgálatok.

Azon növendékek, kik az 1895—96. iskolai év végén egy, vagy legfőbb két tantárgyból érdemlettek elégtelen érdemjegyet s a javításért az erre kitűzött határidőn belől kérvényeztek, szeptember 7-én tehetnek javító vizsgálatot.

A rendes tanítást megkezdik az elemi iskolában szeptember 7-én, a felsőbb leányiskolában szeptember 10-én.

4. Bennlakó növendékek elfogadása.

A bennlakó — internatusi — növendékek az 1896/97. iskolai évre szeptember hó 1-én reggeli 7 órától részesülnek teljes ellátásban és nevelő gondozásban.

Az internatusba oly növendékek vétetnek fel, kik egyszersmind ezen leánynevelő intézet elemi vagy felsőbb leányiskolájában végzik tanulmányaikat; ezek közül is az egyház presbyteri közgyűlésének határozata szerint első helyen a tiszántúli ev. ref. egyházkerületben lakó ev. ref. vallásúak; ha ilyenek nem jelentkeznek elegendő számmal, bármelyik ev. ref. egyházkerületben lakó ev. ref. vallásúak s ha még ezután is maradna fenn üres hely, az más felekezetűekkel is betölthető, míg a 25 helye be nem telik.

A német és francia nyelv, a zene gyakorlására kiváló gond fordítatik. A társalgási nyelv magyar, német és francia. A zenét Varga József ur, az intézet ének- és zenetanára tanítja, csak szükség-

esetében más egyén vagy bejáró óradó, de az ének- és zenetanár felügyelete mellett és utasításai szerint.

Az ellátásért fizetendő 10 hónapra 200 frt négy egyenlő részletben.

Ezen 200 forint ellátási összegen felül fizeti a növendék a mosatásért a mosónő által felszámított összeget, melyről külön számla küldetik, a zenetanítás, táncztanítás, műfestés egyezség útján megállapítandó díját; a személyes szükségleteit történt kiadásokat, a miről maga vezet naplót a bennlakó övendék s végre az orvosi díjat.

* **Beiratások a zsidóiskolába.** A debreczeni izr. iskolában az 1896—7. tanévi beiratások folyó évi aug. 25-től 31-ig fognak a kis-ujtcai iskola tanácstermében a délelőtti órákban eszközöltetni. Ezen idő eltelté után csak az iskolaszéki elnökhöz beadandó folyamodvány alapján vétetnek fel a növendékek.

Tandijmentesség vagy a tandijnak részbeni elengedése iránti kérvények — előbbieknél szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve — aug. 25-ig adandók be az iskolaszékhez címezve. Később érkező ily nemű folyamodványok az iskolaszék részéről figyelembe nem vétetnek.

A tandij vagyoni osztályok szerint 25, 20, 15 és 10 frtban van megállapítva, melynek felerősze a beiratáskor fizetendő.

Beiratási-nyugdíj-, könyvtár és értesítő járuléka fejében az I.—III. tandijosztály melletti felvételnél 1 frt 35 kr., a IV. tandijosztálynál 85 kr fizetendő, mely járulékok fizetése alul az ingyenes tanulók sem mentetnek fel.

Az első osztályba beírandó gyermekek himlő oltási és a hat éves kort igazoló születési bizonyítványai bemutatandók.

Javító-, pót- és felvételi vizsgára aug. 27, 28 és 30-ik napjain becsátatnak a növendékek. A t. ez. szülők úgy az iskolai rendtartás, mint saját érdekükben kéretnek ezen rendszabályokhoz szigoruan alkalmazkodni. Debreczen, 1896. évi július 31-én. Az izr. iskolaszék.

Az asszony ingatag

avagy

veszedelmes törzsvendég.

Pikáns história száll most szájról-szájra egyik a külvárosi sorokon, ahol alkotkor friss pletykára még minden kis kapuban tanya verődik össze újságra szomszédokból.

Tegnap este a szép korecsmárosné mos-ták — szapultak ezeken az idilli tracsosoló tan-yákon, amelyeknek a gyöngébb nemhez tartozó része mód felett meg botránkozott az asszonyi hűségnek olyan istentelen lábbal taposásán, ahogy azt a szép korecsmárosné cselekedte meg.

Lám, lám, ki hitte volna, hogy ilyen csalfaságra vetemedjék a kis menyecske s akkor bolonduljon meg, amikor mint az orgona sipok, egy sorakozik mellette öt gyerekek? Hiszen sokan emlékeznek még arra a szerelmi kalandra, melyben ez a formás asszonyka meg az ő férje játszották a főszerepet. A szép asszony leány volt még akkor, divatos uri ruhát viselő kisasszony, féltve őrzött virágszála, kincse az öreg X. ur házában. És a kisasszony igazi romantikus szerelemmel megszőkött hazulról, hogy azé lehessen, a kit szeretett, a szegény czivis legényé. A divatos uri ruhával, virágos kál-lappal együtt letette az ó-szövetségi vallást is, amely egyedül akadályozta még a kaliczkából kirepült galambot, hogy törvényes felesége lehessen a kedvesének.

Most . . . most másodszer is megszőkött

A Nagy-Csapó-utca

323. számú háznál levő „Koronához” címzett

vendéglői helyiség

tánczeremmel együtt, részben vagy egészben

kiadó.

Értekezhetni: Kis-Csapó utca 381. szám alatt. 717-1-1

219.

Az

„ISTVÁN” gőzmalom társulat örleményének

ÁRJEGYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18 án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	13.—
B. Szinte „ apró szemű	12.—
0. Királyliszt	12.—
1. Lángliszt kivonat	11.40
2. Első rendű zsemlyelisztt	11.—
3. Zsemlyelisztt	10.60
4. Első rendű kenyérlisztt	10.—
5. Közép kenyérlisztt	9.60
6. Kenyérlisztt	9.20
7. Barna kenyérlisztt	8.20
8. Takarmányliszt	5.40
11. Finom korpa zsákkal	3.40
11. „ „ zsák nélkül	3.20
12. Durva korpa zsákkal	3.40
12. „ „ zsák nélkül	3.20
Csirke buza zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma teljsulyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0-6 számig	85 kiló
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1896. július 30. 714-2-2

CACAO-VERO
olajmentes, könnyen oldódó
Cacao, legfinomabb fajta.

Csokoládék
elismerett legkitünőbb minőségek

HARTWIG és VOGEL
Bodenbach

Kapható a legfőbb czukrászdában, fűszer-, csemege- és gyógyfü-kereskedésekben.

605 78-71

Őn nem is sejtí,

hogy mily jótékony és szépítő hatással van a bőrre, ha naponta a

Bergmann-féle liliomtej-szappannal

Bergmann és Tsától Dresda és Tetschen a/E.

(Védjegy: Két bányász.)

mosdik. Ez a legjobb szappan a gyengéd és rózsás-fehér arczbőrre, ugyszintén legjobb szer minden bőrtisztátalanság elhárítására. Darabja 40 kr.

Kapható: Rothschnek V. gyógyszerárában és Faller Gyula üzletében.

702-30-22

Valamennyi könyvkereskedők által megrendelhető a díjjal kintüntetett s 28. kiadásban megjelent dr. Müller tanár által írott füzet a

sáavat ideg- és sexualis bajokról.

Postán küldetik szét 60 kr. (bélyegeken is) előleges beküldése ellenében.

Eduard Bendt, Braunschweig.

699-52-28

Van szerencsénk a nagyérdemű szénfogyasztó közönség tudomására hozni, hogy

KÖSZÉNBÁNYÁINKAT

a m. kir. államvasutak **BARCZIKAI** állomásával rendes nyomtávu első rangu vasut által összekötöttük, minél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a n. é. szénfogyasztó közönség igényeit úgy a **pontos szállítás, mint a szén kiváló minősége, valamint annak jutányos árai** tekintetében teljes mértékben kielégíthetjük.

Szíves megrendeléseiket alólírott czímen kérjük eszközölni:

Barczikai köszénbányavállalat

Szalkai és Társai.

Posta, távirida és vasuti állomás: **Barczika.**

716-3-1

Az Ács-féle (czukrozott)

Védjegy

Cascara-sagrada-labdacs

a m. korona. (Nép nyelven: „Korona-pilula”) a legártalmatlanabb, nem drasztikus, de tartósan ható gyomortisztító, hashajtó-szer, mely számtalan orvosi szaktekintély által, **mint legjobb van ajánlva!**

Az orvosi szaksajtó is oly előismeréssel nyilatkozik róla mint még eddig egyetlen magyar gyártmányról sem.

Legelőszőbb is valamennyi laxans szer közt Kapható a gyógyszerárakban: Egy üveg (50 db) = 50 kr. Egy próba-doboz (12 db) = 15 kr.

Postán vidékre szétküldve (mint legkisebb mennyiség) 3 üveg, vagy 10 doboz franco szállítatik alulírott: gyógyszerárakban: 1 frt 70 krnak előzetes beküldése mellett.

Előállítási hely és szétküldési raktár egyedül:

667-6-4

P. Ács Albert gyógyszer-, műlaboratoriuma Sz. Fehérvárott (gr. Zichy-ház).

(NB. Csak az a valódi, a mely a „magyar koronát” tünteti föl a pecséten.)

Az Ács-féle (czukrozott)

Vas-mangan-peptonat-labdacs

a legtekintélyesebb orvosi szaktekintélyek egybehangzó véleménye szerint a gyomorban **legkönnyebben oldódó legbiztosabb hatású, étvágyzavart nem okozó, legradkálisabb gyógyszer. Vérszegénység, higvérség és sápkór ellen.**

A fővárosban már több tekintélyes orvos egyedül csak ezt rendelí betegének!

Számtalan elismerő levél! Kapható a gyógyszerárakban: Egy üveg (50 db) = 60 kr.

Postán vidékre szétküldve (mint legkisebb mennyiség) 3 üveg franco szállítatik 2 frtnak előzetes beküldése mellett, (ez 1/2 kura felnőtteknek, egész kura gyermeknek) 4 frt beküldése mellett 7 üveg franco (egész kura felnőtteknek.)

KLYTHIA- a bőr ápolására.

az arczzsin finomítására és szépítésére ZSIRPOR

Legelőgánsabb toillette-, bálí és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga. Vegyszéleg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt 20 kr.

Szétküldés utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése ellen.

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toillette-szappanok és illatszerek gyára Bécs. Főraktár: BÉCS, I., Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben Baum Miksánál és a legfőbb illatszere- és gyógyszer-üzletekben és gyógyszerárakban.